

Scena iš Valstybinio Klaipėdos muzikinio teatro spektaklio „Makaronų opera“

VIENĄ KARTĄ MAKARONŲ ŠALYJE

Vaikiškos operos „Makaronų opera“ recenzija

Publikacijoje panaudotos nuotraukos iš Klaipėdos valstybinio muzikinio teatro archyvo

MILGINTA PALUBINSKAITĖ

2014 m. lapkričio 9 d. Klaipėdos valstybinis muzikinis teatras savo jaunuosius bičiulius ir jų tėvelius pakvietė į ilgai lauktos dviejų dalių operos vaikams ir ne tik vaikams „Makaronų opera“ premjerą. Jai libretą parašė poetė, dramaturgė, aktorė Daiva Čepauskaitė, muziką sukūrė kompozitorius Antanas Kučinskas, scenovaizdį, kostiumus bei spektaklio apšvietimą – scenografas Artūras Šimonis. Spektaklį režisavo teatro direktorius, režisierius Ramūnas Kaubrys. Prieš septynerius metus šių menininkų kvartetas pastatė didžiulio populiarumo sulaukusią, vaikų simpatijas bei Aukšinių scenos kryžių pelniusią operą „Bulvinė pasaka“.

„Makaronų opera“ – „Bulvinės pasakos“ tęsinys, antroji vaikiškų operų diptiko dalis. „Bulvinės pasakos“ pabaigoje į sceną atklydęs Spagetis (solistas Gintas Platūkis), „Makaronų operoje“ virtęs Ravioliu, alkanas, maisto scenoje ir tarp žiūrovų ieškantis Pelių karalius (solistas Virginijus Pupšys); baltas scenovaizdis – tai tik keli elementai, iš „Bulvinės pasakos“ atkeliavę į „Makaronų operą“.

„Makaronų operoje“ skambanti kompozitoriaus Antano Kučinsko sukurta muzika yra minimalistinė, pagal temą pritaikyta konkreitiems personažams. Vieną kartą

(Nukelta į 46 p.)

Scena iš Valstybinio Klaipėdos muzikinio teatro spektaklio „Makaronų opera“

(Atkelta iš 45 p.)

išgirdus muzikinę temą, kitą kartą ją lengva atpažinti ir sutapatinti su konkrečiais Vermiželionių, Spagečių ar pelių personažais. Kiek sudėtingesnės (atlikimo prasme) yra chorinės vietos, nes, skiriantis personažų muzikiniam ritmui ir melodinėms linijoms, vieni jų yra užslopunami, kiti išryškinami ir bendra dermė pradeda balansuoti ant harmonijos-disharmonijos ribos (viena pavojingiausių vietų - II veiksmo finalas, kai pelės ant tiltelio dainuoja „Kavaliarius su pana / virė košę su smala“. Jų, stovinčių scenos priekyje, prie pat žiūrovų, dainavimas užgožia giliau scenoje stovinčius Spagečius ir Vermiželionius).

Scenografo A. Šimonio kurtame „Makaronų operos“ scenovaizdyje dominuoja balta ir juoda spalvos: balti Spagečių ir juodai balti Vermiželionių bei pelių kostiumai, baltai juodas prosceniumas su ant jo projektuojamomis aštuoniomis juodomis pelėmis, kurias pertraukus metu keičia aštuoni balti Spagečiai, balta scenos erdvė – baltas horizontas, balta sienelė, baltas milžiniškas zuikis, balti katilai. Toks spalvinis sprendimas ne tik tampa simboline-spalvine operos pasaulio ašimi, dalijančia šį pasaulį į gėrio (baltieji Spagečiai) ir blogio (juodieji Vermiželioniai, pelės) sferas, bet ir leidžia (pritaikius atitinkamą apšvietimą) pagal

Valstybinio Klaipėdos muzikinio teatro spektaklio „Makaronų opera“ afiša

spalvą atskirti ir kurti operos scenas: Vermiželionių scenos violetinės, Spagečių – melsvos, kautynių – raudonos, mėlynos ir violetinės, pelių scenos melsvos bei oranžinės, vestuvių scena baltai melsva. Baltame fone išskiriamos ir pagrindinių personažų princesės Lazanijos (oranžinė) ir Vermiželionio Roberto (mėlyna) figūros.

Dėmesį patraukia operos scenovaizdis – scenografijos

Klaipėda. Danutės Mukienės nuotrauka

Iš kairės: „Makaronų operos“ kūrėjai, aktoriai po spektaklio; scena iš Valstybinio Klaipėdos muzikinio teatro spektaklio „Makaronų opera“

funktionalumas. I veiksmo esančios didžiulės baltos ausinės, kurias sudaro du didžiuliai balti katilai ir pripučiamas puse mėnuolis II veiksmo pradžioje transformuojasi į spagečių lovas, o operos finale virsta vestuvių puotos stalais. Balti pripučiami „maisto detektoriai“, kuriais pelės ieško maisto, vėliau tampa antrosios Pelės (solistas Stanislovas Rezgevičius) instrumentu, kai ši dainuoja ištrauką iš „Traviatos“. Balta pripučiamą ausinių dalis II veiksmo virsta mėnulio ragu, ant kurio sėdėdama princesė Lazanija padeda Roberto nugalėti baimę. Du didžiuliai, balti pripučiami skrituliai spektaklio metu tampa pistola, sumo imtynių arena, skydais, vestuvių pakyla-laiptais. Tokia scenografija žadina vaikų vaizduotę, parodo, kaip įvairiai galima panaudoti ir pritaikyti daiktus. Tiesa, regis, kai kurios scenografijos detalės operoje atliko tik dekoratyvinį vaidmenį, pavyzdžiui, visos operos metu scenos vidury prakabėjęs didelis baltas zuikis.

Aktorių kuriami vaidmenys, kaip ir operos visuma, balansavo ant pavojingo kraštutinumo ribos. Greta nedrąsiai ir netvirtai kuriamų personažų – įsimylėjusio bailaus Vermičelionio Roberto (solistas Aurimas Raulinavičius), aikštingosios Spagečių princesės Lazanijos (solistė Rasa Ulteravičiūtė), Spagečių Karaliaus (solistas Rokas Spalinskas) ir Karalienės (solistė Beata Ignatavičiūtė) bei Lazanijos Auklės (solistė Aurelija Dovydaitienė) charakterių, bendrame operos kontekste kontrastavo ir drąsia vaidyba išsiskyrė Vermičelionio Boso (solistas Kęstutis Nevulis), Pelių Karaliaus (solistas Virginijus Pupšys), antrosios pelės (solistas Stanislovas Rezgevičius), Raviolio (solistas Steponas Zonys), Tortelinio (solistas Šarūnas Juškevičius) bei Roberto Močiutės (solistė Jadvyga Griškienė) charakteriai. Atskiros pagyrimo vertas choreografas Aurelijus Liškauskas, kurio sukurtas pirmosios pelės charakteris scenoje jį (aktorių) pavertė neatpažįstamu. Tokį charakterį geba sukurti tik labai stiprus aktorius.

Įsimena spektaklio šviesus scenovaizdis, funkcionali scenografija, tiksli aktorių vaidyba, minimalistinė muzika, maksimalus scenos ir salės erdvės išnaudojimas, bendra spektaklio dinamika. Na o pasigendama aiškesnio pagrindinių dramaturginio pasakojimo linijų atskyrimo, griežtesnės scenografinių elementų atrankos. Žiūrint operą susidaro įspūdis, jog režisierius viskas vienodai svarbu: ir alkanos pelės, ir karas tarp Spagečių bei Vermičelionio, ir Kairės-Dešinės konfliktas, ir Roberto bei Lazanijos meilė bei Lazanijos pagrobimas. Dėl nepakankamai tikslaus įvykių išlaipsniavimo, pagrindine turėjusi tapti Roberto ir Lazanijos meilės

tema, sutaikanti dvi priešiškas šeimas, nutraukianti karą, apsauganti miestą nuo pelių, operoje nustumiama į trečią planą, į pirmą vietą iškeldama pelių maisto paieškas bei Vermičelionio ir Spagečių Kairės-Dešinės konfliktą. O dėl per didelio vaizdinių priemonių, apšvietimo, vaizdo aplikacijų sumažėjo žiūrovų dėmesys aktoriams.

„Makaronų opera“ – vaikams adaptuota, bet ir suaugusiesiems skirta, postmoderni-šiuolaikinė opera, kurioje gausu klasikinės muzikos kūrinių ar jų fragmentų. Čia pelė dainuoja ištrauką iš operos „Traviata“, skamba transformuota E. Di Capua „O Sole Mio“ versija. Lietuviški tekstai persipina su itališkais – ir populiariosios kultūros. Rodomos videoaplikacijos. Spagečių tėvai surengia Lazanijai jaunių talentų konkursą. Spagečių choras, balsuodamas už kandidatus, iškelia linksmus arba liūdningus veidukus (nuoroda į Facebook – žinučių šypsenėles, kaip ir stilizuoti Like, ai) ženklų. Šie ženklai tampa žyminiu, kritikuojančiu informacinių technologijų užterštą, nereikalingą informaciją perkrautą pasaulį, kuriame viskas tampa vienodai svarbu ir reikšminga.

Visai „Makaronų operos“ kūrybinei grupei norisi palinkėti neįklimpti į šiuolaikinės, postmodernios kultūros dirvonus, mokėti atskirti pelus nuo grūdų, o mažuosius žiūrovus ir jų tėvelius norisi pakviesti apsilankyti Klaipėdos valstybiniame muzikiniame teatre ir savo akimis išvysti bei savo ausimis išgirsti, kas dedasi toje makaronų šalyje ir kaip ten visi gyvena.

Klaipėda. Liepų gatvė. Danutės Mukienės nuotrauka